

Oikaisuvaatimus koskien

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta
Pöytäkirja 14.12.2023/Pykälä 66

Vaadimme haetun avustuksen myöntämistä Kirkkonummen seudun invalidit ry – Kyrkslättsnejdens invalider rf.

Saatu tiedoksi kaikille avustuksia saamatta jääneille sähköpostitse listauksena, ei yksilöllisinä päätöksinä yhdistyksille.

Tehdyissä päätöksissä ja avustusten ehdoissa näkyy asian osaamattomuus. Kolmannen sektorin palveluita tarjotaan vammaisilla ja vastavammautuneille henkilöille, jotka eivät saa nykyään yhtään mitään tukea alueelta. Alueella ei ole olemassa mitään järjestelyitä tai osaamista, jotka korvaisivat vammaisyhdistysten toiminnan.

Hyvinvointialueen myöntämättä jättämät avustukset koskivat vammaisyhdistyksiä. Siitä, kenelle ei rahaa riitä, näkee vammaisyhdistysten poiskarsinnan, joka on systemaattista. Alueen avustuksien tiimin ammattitaidottomuus näkyy myös avustusten saamisen ehdoissa sekä pisteytyksissä, jotka eivät ole yhdenvertaisia ja jotka ovat pieniä yhdistyksiä syrjiviä. Nämä on tehnyt byrokraatti, jolla ei ole riittävää kokemusta kolmannen sektorin yhdistystoiminnasta.

Yhdistyksille ei ole toimitettu yhdistyskohtaista päätöstä, vain luettelo. Alue on velvollinen toimittamaan yksilöidyt päätökset yhdistyksille. Nyt on saatu vain listaus kokouksen pöytäkirjan liitteestä.

Vammaisyhdistyksille ovat kunnat myöntäneet aina avustuksia. Näiden yhdistyksien toiminta lakkaa, alueen tehtyä rakenteellisesti syrjivän päätöksen. Toiminnan lakkaaminen vaikuttaa myös vammaisten henkilöiden oikeusturvaan. Alueen eri hallinto- ja työntekijätasojen tekemiin lakien vastaisista päätöksistä valittamiseen ovat yhdistykset järjestäneet neuvontaa, alue ei. Hakemisprosessi oli yhden A4sen mittainen, ei 17-sivuinen nettilomake, jossa vaadittaisiin mm. kuntalaisille tunnistamattoman lähellä.fi- verkoston jäsenyyttä. Tämä ehto on vastoin perustuslakia, ja sillä rajataan pois sellaiset yhdistykset, joilla ei ole kapasiteettia hoitaa alueen avustustiimin luomaa mielikuvituksellisen vaikeaa hakuprosessia. Lautakunta eikä avustustiimi eivät tiedä, miten paljon ihmisiä jää ilman mm. vertaistukea ja arjessa tapahtuvaa tukea niin henkisen hyvinvoinnin kuin kehollisen hyvinvoinnin osalta.

Alueella on WHO:n esittämän arvion mukaan jollain lailla vammaista asukasta n 15 % koko väestöstä. Lisäksi heidän läheisensä ovat vammaisuuden vaikutuspiirissä. Alueella on n 70 500 asukasta, joita avustustiimi ja tulevaisuus- ja kehittämislautakunta syrjii päätöksellä olla avustamatta vammaisjärjestöjä. Näin ollen n 211 500 henkilöön kohdistuu tämä rakenteellinen syrjintä kolmannen sektorin suorittamaa ainoalaatuista tehtävää estävää kielteinen päätös.

Tämä tehty päätös on jatkumo vammaisia kohtaan harjoitetusta syrjinnästä Länsi-Uusimaan hyvinvointialueella:

LUVN on polkenut vammaisten oikeuksia heti alusta alkaen. Vammaisia ei oteta lautakuntiin edustajiksi, heitä ei päästetä aluehallitukseen eikä valtuustoon. Yksi keino lisätä merkittävästi vammaisten vaikuttajien osallisuutta ja vammaisneuvostojen toimintaedellytyksiä, on se, että lakisääteisille vaikuttamiselimille, kuten vammaisneuvoston edustajille, myönnetään puhe- ja läsnäolo-oikeus asioita valmisteleviin lautakuntiin tai muihin toimielimiin sekä aluevaltuustoon. Hyvinvointialuelain perusteluissa tätä jopa suositeltiin. Toinen kysymys on, tietävätkö päättäjät ja vaikuttajat, miten pitää toimia, jotta puhe- ja läsnäolo-oikeus neuvostolle myönnetään?

Hyvinvointialuelain 30 § mukaisen puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntäminen.

YLEISSOPIMUS VAMMAISTEN HENKILÖIDEN OIKEUKSISTA

29 artikla

Osallistuminen poliittiseen ja julkiseen elämään

Sopimuspuolet takaavat vammaisille henkilöille poliittiset oikeudet ja mahdollisuuden nauttia niistä yhdenvertaisesti muiden kanssa sekä sitoutuvat:...

Vammaisia koskee myös se, että LUVNilla ainoana Suomessa on maksulliset puhelut palvelunumeroihin, jotka eivät sisälly puhepaketteihin. Tässäkin kitkuttelivat vuoden, että voivat laittomasti kerätä fyrkkaa. Vetosivat väärään lakiin, jälleen kerran. Maksuton neuvonta kuuluu hyvään hallintoon, joka on turvattu perusoikeutena. Neuvonnan maksuttomuudesta on nimenomaisesti säädetty hallintolaissa, joka tuli voimaan vuonna 2004. Puhelinneuvonnan maksuttomuus edellyttää, että asiakkaalta ei peritä normaalin puheluhinnan ylittäviä kustannuksia. Normaali puheluhinta on asiakkaan oman lanka- tai matkapuhelinliittymän mukainen hinta soitettaessa tavalliseen puhelinnumeroon.” EOAK/1483/2021

Täydestä osaamattomuudesta kertoo se, että aluehallitus nosti n 30 % vpl-matkojen omavastuista Matkahuollon hinnoittelussa. Vaikka nämä pitää yhdenvertaisuuden vuoksi tasata noudattamaan vyöhykealueiden omavastuita. Perusteluina asiaa tiedusteltaessa oli, että toisilla kävi tuuri ja toisilla ei. Aikoinaan julkisen liikenteen väliaikaista lipunhintaa alennettiin alvin verran, alue ei suostunut muiden alueiden tavoin poistamaan tätä alvia määritetyille ajalle. Vammaispalvelulain mukaisten matkojen omavastuu on vyöhykealueen mukaisen lipun hinta, maksimissaan. Se voi olla myös sitä alhaisempi. Kuljetuspalvelusta perittävät asiakasmaksut eivät saa olla sellaisia, että palveluun oikeutettu vammainen henkilö ei niiden johdosta voisi käyttää palvelua. Asiakasmaksuja tulee tarvittaessa alentaa tai poistaa ne sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 11 §:n mukaisesti.

Sosiaalihuoltolain ja sosiaalihuollon asiakaslain mukainen asiakkaan edun ensisijaisuuden periaate sekä perustuslain säännökset ja maassamme noudatettava perus- ja ihmisoikeusmyönteisen laintulkinnan periaate puoltavat kuitenkin sitä, että omavastuun määräytymisen perusteena käytettäisiin edullisinta mahdollista lippuhintaa, jonka vastaavassa tilanteessa oleva vammaaton henkilö vastaavasta matkasta maksaa. Tällöin jos esimerkiksi arvo- tai kausilipulla matkan hinta on alhaisempi kuin kertalipulla maksettuna, kertalipun hinnan ei tulisi olla omavastuun määräytymisen perusteena. Kuljetuspalvelun tilaamisesta ei saa periä erillistä tilausmaksua, vaan ainoastaan normaalin paikallispuhelumaksun tai vastaavan operaattorikorvauksen.

Tämän lisäksi vammaisoikeuksien substanssilainsäädäntöä osaamattomat aluehallituksen jäsenet hyväksyivät O2-eli Espoon kulkukeskus-keskitetty malli levittämisen koko alueelle. Yhdeksässä kunnassa on toimivat ja n 4 x Espoon 4 miljoonaan euroa maksaneen, vajaakyytisen tilauskeskusta halvemmat ja toimivammat vpl- ja soslain kyydit.

Yksityisillä yrityksillä on kyky kehittää palvelua asiakkaiden tarpeiden mukaan, kuten esimerkiksi viime aikoina käyttöön otetusta Kelan toivotaksi-toimintamallista näkee. Sitä vastoin julkinen tilaaja on koko sopimuskauden kiinni mm. hankintalain sitomana samoissa toimintamalleissa, yritykset pystyvät muokkaamaan palvelua ympäristön ja asiakkaiden tarpeiden muuttuessa.

Yhteiskuntamallissamme julkisen tahon olisi syytä keskittyä teettämään haluamansa palvelutaso siihen erikoistuneilta palveluntuottajilta ja sitten valvomaan palvelun toteutumista.

Jos hyvinvointialue ryhtyy itse järjestämään kuljetuspalvelut rakentamalla kokonaisuuden eriytettyinä osina eri toimijoilta, virkamiehet ja poliitikot ottavat lakisääteisen palvelun luotettavuuden omalle vastuulle. Valvontavastuu lakisääteisen palvelun toteutumisesta nousee silloin AVI:lle, jonka tehtäväksi jää arvioida, ovatko virkamiehet ja poliitikot ryhtyneet tarvittaviin toimiin lakisääteisen palvelun järjestämiseksi vai mahdollisesti syyllistyneet virkavirheeseen.

Kulkukeskus02/keskitetty- tapaista mallia parempi malli olisi varmistaa palvelun toteutuminen hankkimalla se kokonaisvastuulla yksityisiltä yrityksiltä ja asettamalla palvelun laadulle riittävä valvonta ja sopimussakot. Mikäli palvelu ei toimi halutulla tavalla, tilaajalla on silloin keinot pakottaa palvelu toimimaan.

Avustusten kieltämisen rakenteellinen syrjintä ei toteuta perustuslakia, ei YKn vammaisoikeuksien sopimusta, ei yhdenvertaisuuslakia, se myös rikkoo toiminnan mahdollistamisen osalta yhdistymisoikeutta. Yleisesti avustusten myöntämisessä laeissa painotetaan erityisryhmille, vammaiset ovat Suomen suurin erityisryhmä.

Perustuslaki: 6 §

Yhdenvertaisuus

Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä.

Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Sukupuolten tasa-arvoa edistetään yhteiskunnallisessa toiminnassa sekä työelämässä, erityisesti palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehtoista määrättäessä, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään.

YLEISSOPIMUS VAMMAISTEN HENKILÖIDEN OIKEUKSISTA

30 artikla

Osallistuminen kulttuurielämään, virkistys- ja vapaa-ajantoimintaan ja urheiluun

Yhdenvertaisuuslaki

10 §

Välitön syrjintä

Syrjintä on välitöntä, jos jotakuta kohdellaan henkilöön liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu, kohdellaan tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa. Hakemuksien käsittelyssä ja avustusten myöntämisen ehtoissa on toteutunut yhdenvertaisuuslain syrjivät ehdot, lisäksi hakemus ei ole saavutettava.

Yhdistymis- ja kokoontumisvapaudesta on sovittu useissa kansainvälisissä [ihmisoikeussopimuksissa](#).

Yhdistymisvapaus on tunnustettu myös EU:n [perusoikeuskirjassa](#).

Alueen estäessä yhdistystoimintaa evätessään yhdistysten avustukset se toimii vastoin yhdistymisvapautta, kohdistuen eväämiset tietynlaisiin yhdistyksiin.

Kirkkonummi 10.1.2024

hallituksen puheenjohtaja